
„Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni rzeki Ropy wraz z procedurą konsultacji społecznych- Etap II”

Część 1 - Opracowanie elementów warunków korzystania z wód zlewni rzeki Ropy w zakresie uwarunkowań innych niż wynikających z bilansu wodnogospodarczego

Zamawiający:
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
w Krakowie
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 22
31-109 Kraków

Wykonawca:
„Pectore-Eco” Sp. z o.o.
Al. Przyjaźni 7/2
44-100 Gliwice

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
na zamówienie Prezesa Krajowego
Zarządu Gospodarki Wodnej

Zespół autorski:

inż. Katarzyna Banaszak – Kierownik projektu

mgr inż. Agnieszka Hobot

mgr inż. Magdalena Kinga Skuza

mgr inż. Agnieszka Stachura- Węgierek

mgr inż. Monika Gajda

mgr inż. Joanna Mutryn

Spis treści

1. Podstawa i cel realizacji pracy.....	4
2. Analiza uwarunkowań opracowania warunków korzystania z wód zlewni, innych niż wynikających z bilansu wodnogospodarczego.....	4
3. Analiza dokumentów strategicznych.....	9
3.1. Dokumenty strategiczne na poziomie kraju.....	10
3.2. Dokumenty strategiczne na poziomie województw	17
3.3. Dokumenty strategiczne na poziomie gmin	30

1. Podstawa i cel realizacji pracy

Podstawą realizacji przedmiotowego zadania jest Umowa Nr 1714/ZG/2013 z dnia 03.03.2014 r., zawarta między Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Krakowie, a „Pectore- Eco” Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach.

Przedmiotem zamówienia zgodnie z zapisami Specyfikacji istotnych warunków zamówienia jest opracowanie projektu warunków korzystania z wód zlewni rzeki Ropy wraz z przeprowadzeniem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Analiza uwarunkowań opracowania warunków korzystania z wód zlewni, innych niż wynikających z bilansu wodnogospodarczego

Warunki korzystania z wód są jednym z głównych narzędzi planistycznych w gospodarowaniu wodami w Polsce.

Za „Metodyką opracowania warunków korzystania z wód regionu wodnego i z wód zlewni” Pro-Woda 2008 r., przyjmuje się, że podstawowym celem opracowania warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni rzecznej jest:

- stworzenie narzędzi wspomagających wdrażanie polityki wodnej kraju, a w szczególności Planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza oraz Programu wodno-środowiskowego kraju;

- określenie uwarunkowań i ograniczeń dla decyzji administracyjnych związanych z korzystaniem z wód, a w szczególności pozwoleń wodnoprawnych;

- określenie uwarunkowań i ograniczeń dla dokumentów planistycznych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

Ustawa Prawo wodne w Art. 115 wskazuje zawartość warunków korzystania z wód regionu wodnego, która jednocześnie wymagana jest przy sporządzaniu warunków korzystania z wód zlewni (Art. 116, ust. 2):

- 1) szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód wynikające z ustalonych celów środowiskowych;

- 2) priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych;

- 3) ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych, w szczególności w zakresie:

- poboru wód powierzchniowych lub podziemnych,
- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych,

Warunki korzystania z wód opracowywane są dla wszystkich regionów wodnych oraz dla zlewni, dla których w wyniku ustaleń Planu gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza konieczne jest określenie szczególnych zasad ochrony zasobów wodnych, a zwłaszcza ich ilości i jakości w celu osiągnięcia dobrego stanu wód.

W Programie wodno- środowiskowym kraju, a tym samym w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, zlewnia Ropy została wskazana do opracowania warunków korzystania z wód zlewni.

Warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz warunki korzystania z wód zlewni ustala, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, po ich uzgodnieniu z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Zgodnie z zapisami Art. 125 Ustawy Prawo wodne warunki korzystania z wód są nadrzędne względem wydawanych pozwoleń wodnoprawnych. Ustalenia warunków mogą spowodować odmowę wydania, cofnięcie lub ograniczenie dopuszczonego pozwoleniem wodnoprawnym użytkowania wód bez odszkodowania.

W związku z powyższym dokonano analizy wszystkich form korzystania z wód, na które konieczne jest pozyskanie pozwoleń wodnoprawnych.

Zgodnie z Art. 122 Ustawy Prawo wodne, z zastrzeżeniem zapisów Art. 124, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

- 1) szczególne korzystanie z wód (wykraczające poza korzystanie powszechne lub zwykłe):
 - pobór oraz odprowadzanie wód powierzchniowych lub podziemnych
 - wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi
 - przerzuty wody oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych
 - piętrzenie i retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych
 - korzystanie z wód do celów energetycznych
 - korzystanie z wód do celów żeglugi oraz spławu
 - wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu (jeśli czynności te nie są związane z utrzymaniem wód, szlaków żeglownych lub z remontem urządzeń wodnych);
- 2) regulacje wód oraz zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mającą wpływ na warunki przepływu wody,
- 3) wykonanie urządzeń wodnych,
- 4) rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nie objętym zwykłym korzystaniem z wód,
- 5) długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej,

- 6) piętrzenie wody podziemnej,
- 7) gromadzenie ścieków oraz odpadów w obrębie obszarów górniczych utworzonych dla wód leczniczych,
- 8) odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,
- 9) wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów,
- 10) wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45a ust. 1.

Ad. 1) W zakresie szczególnego korzystania z wód (wykraczającego poza korzystanie powszechne lub zwykłe) skomentowano poniżej poszczególne formy korzystania w zakresie planowanego uwzględnienia ograniczeń w tym użytkowaniu w projekcie rozporządzenia dla zlewni Ropy:

- poborów oraz odprowadzania wód powierzchniowych lub podziemnych - ograniczenia wynikające z konieczności zachowania przepływu nienaruszalnego, konieczności nieprzekraczania eksploatacji dostępnych do zagospodarowania zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych i podziemnych - zagadnienie uregulowane warunkami korzystania z wód RW GW (do dodatkowej analizy na podstawie wyników bilansu wodnogospodarczego zlewni),
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi - konieczności zachowania odpowiedniego stanu wód (niepogarszania stanu wód) w wyniku odprowadzania ścieków w zlewni - zagadnienie uregulowane warunkami korzystania z wód RW GW (do dodatkowej analizy na podstawie wyników bilansu wodnogospodarczego zlewni),
- przerzuty wody oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych - z uwagi na brak zidentyfikowania wymienionych oddziaływań antropogenicznych w zlewni, które w sposób znaczący wpływałyby na stan zasobów wodnych i decydowały o zagrożeniu osiągnięcia przez wody dobrego stanu, zagadnienia te nie będą uwzględnione w opracowywanym projekcie rozporządzenia,
- piętrzenie i retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych - zagadnienie piętrzenia śródlądowych wód powierzchniowych uwzględniono w projekcie rozporządzenia wprowadzającego warunki korzystania z wód regionu wodnego, nie są zatem powtarzane w projekcie rozporządzenia dla zlewni; zagadnienia retencjonowania śródlądowych wód powierzchniowych nie uwzględniono w opracowanym projekcie rozporządzenia z uwagi na brak potwierdzonego negatywnego wpływu zagadnienia na stan zasobów wodnych,
- korzystanie z wód do celów energetycznych - wymagania dotyczące konieczności zachowania przepływu nienaruszalnego, niepowodowania istotnych zmian reżimu hydrologicznego, wykonywania obiektów energetyki wodnej - zagadnienie uregulowane warunkami korzystania z wód RW GW,
- korzystanie z wód do celów żeglugi oraz spławu- z uwagi na brak

zidentyfikowania wymienionych oddziaływań antropogenicznych w zlewni, które w sposób znaczący wpływałyby na stan zasobów wodnych i decydowały o zagrożeniu osiągnięcia przez wody dobrego stanu, zagadnienia te nie uwzględniane w opracowywanym projekcie rozporządzenia,

- wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów - zagadnienie uregulowane warunkami korzystania z wód RW GW.

Ad. 2) Regulacje wód oraz zmiana ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mająca wpływ na warunki przepływu wody - zagadnienie regulacji wód w zakresie dot. zabudowy potoków górskich uwzględniono w rozporządzeniu wprowadzającym warunki korzystania z wód regionu wodnego. Warunki dla RW GW zawierają również wymaganie nie powodowania przez nowe działania zmian mogących spowodować negatywne oddziaływanie na osiąganie celów środowiskowych JCWP (chyba że spełnione są przesłanki art. 38j ustawy Prawo wodne). Kwestia regulacji wód na obszarach chronionych, gdzie przedmiotem ochrony są ekosystemy wodne i od wód zależne będzie przedmiotem analiz w ramach niniejszego opracowania.

Zmiana ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mająca wpływ na warunki przepływu wody- zagadnienie wykraczające poza obszar regulowany warunkami korzystania z wód, z uwagi na wskazanie ustawowe zakresu wprowadzanych ograniczeń (Art. 115, ust. 1, pkt 3): ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

Ad. 3) Wykonanie urządzeń wodnych - zagadnienie wykonywania urządzeń wodnych w zakresie dot. zabudowy potoków górskich oraz wykonywania budowli piętrzących w korycie cieku uwzględniono w rozporządzeniu wprowadzającym warunki korzystania z wód regionu wodnego. Warunki dla RW GW zawierają również wymaganie nie powodowania przez nowe działania zmian mogących spowodować negatywne oddziaływanie na osiąganie celów środowiskowych JCWP (chyba że spełnione są przesłanki art. 38j ustawy Prawo wodne). Kwestia wykonywania urządzeń wodnych na obszarach chronionych, gdzie przedmiotem ochrony są ekosystemy wodne i od wód zależne będzie przedmiotem analiz w ramach niniejszego opracowania.

Ad. 4) Rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nie objętym zwykłym korzystaniem z wód - zagadnienie wykraczające poza obszar regulowany warunkami korzystania z wód, z uwagi na wskazanie ustawowe zakresu wprowadzanych ograniczeń (Art. 115, ust. 1, pkt 3): ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

Ad.5) Długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej - z uwagi na brak zidentyfikowania wymienionego oddziaływania antropogenicznego w zlewni, które w sposób znaczący wpływałyby na stan zasobów wodnych i decydowało o zagrożeniu osiągnięcia przez wody dobrego stanu, zagadnienie to nie będzie uwzględnione w opracowywanym projekcie rozporządzenia. Ponadto zapisy warunków dla RW GW regulujące pobory wód podziemnych do wielkości ustalonych zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych w dokumentacji hydrogeologicznej, regulują to zagadnienie.

Ad.6) Piętrzenie wody podziemnej - z uwagi na brak zidentyfikowania wymienionego oddziaływania antropogenicznego w zlewni, które w sposób znaczący wpływałoby na stan zasobów wodnych i decydowało o zagrożeniu osiągnięcia przez wody dobrego stanu, zagadnienie nie będzie rozpatrywane w opracowywanym projekcie rozporządzenia.

Ad.7) Gromadzenie ścieków oraz odpadów w obrębie obszarów górniczych utworzonych dla wód leczniczych - zagadnienie wykraczające poza obszar regulowany warunkami korzystania z wód, z uwagi na wskazanie ustawowe zakresu wprowadzanych ograniczeń (Art. 115, ust. 1, pkt 3): ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

Ad.8) Odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych - z uwagi na brak zidentyfikowania wymienionych oddziaływań antropogenicznych w zlewni, które w sposób znaczący wpływałyby na stan zasobów wodnych i decydowały o zagrożeniu osiągnięcia przez wody dobrego stanu, zagadnienia te nie będą uwzględniane w opracowywanym projekcie rozporządzenia.

Ad.9) Wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów - nie zidentyfikowano wymienionego działania w zlewni. Należy nadmienić, iż działanie to ma na celu poprawę stanu wód powierzchniowych, poprzez inaktywację związków biogennych zgromadzonych głównie w osadach dennych zbiorników wodnych, zatem stosowane zabiegi wprowadzania do wód tych substancji, są raczej działaniem pozytywnym w kontekście konieczności osiągnięcia przez wody dobrego stanu.

Ad.10) Wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45a ust. 1 - zagadnienie wykraczające poza obszar regulowany warunkami korzystania z wód, z uwagi na wskazanie ustawowe zakresu wprowadzanych ograniczeń (Art. 115, ust. 1, pkt 3): ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

Inne zagadnienia dot. korzystania z zasobów wodnych w zlewni, które mogą powodować zagrożenie w osiągnięciu przez JCWP w zlewni ustalonych celów środowiskowych i dla których może być konieczne wprowadzenie ograniczeń w korzystaniu z wód:

1. Rybackie korzystanie z wód - Rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych jest szczególnym korzystaniem z wód, następuje ono w drodze oddania w użytkowanie obwodów rybackich, ustanowionych na podstawie ww. ustawy o rybactwie śródlądowym. Zagadnienie rybackiego korzystania z wód może być istotne ze względu na opracowanie warunków korzystania z wód zlewni, jeśli sposób prowadzenia gospodarki w obwodzie rybackim koliduje z wymaganiami dla obszarów chronionych, uniemożliwiając osiągnięcie w tych obszarach celów środowiskowych. Analizy dot. występowania przedmiotowych konfliktów zostaną wykonane na etapie opracowania dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych na obszarach chronionych i uszczegółowione w trakcie formułowania zapisów projektu rozporządzenia wprowadzającego warunki korzystania z wód zlewni Ropy.

2. Rekreacyjne korzystanie z wód - z rekreacyjnym korzystaniem z wód może wiązać się zagrożenie wzmożonego zapotrzebowania na wodę (uregulowane zapisami warunków korzystania z wód RW GW) oraz piętrzenia wód (konieczność piętrzenia dla umożliwienia poboru wód do napełniania stawów rekreacyjnych, basenów, itp.). Kwestie zabudowy i zmiany reżimu hydrologicznego cieków zostały również uregulowane w warunkach dla RW GW, w zakresie wykonywania budowli piętrzących.

Należy podkreślić, że warunki korzystania z wód mogą dotyczyć zagadnień wskazanych w ustawowym zakresie wprowadzanych ograniczeń (Art. 115, ust. 1, pkt 3): ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych. Przy czym zwykle korzystanie z wód nie podlega regulacjom w warunkach korzystania z wód.

Odrębną kwestią jest zagrożenie ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Uwzględnienie w warunkach korzystania z wód zlewni wymagań dla tych obszarów, wymaga dogłębnej analizy występowania obszarów cennych przyrodniczo, w których przedmioty ochrony zależne są od stanu zasobów wodnych, a jednocześnie skrupulatnej lokalizacji chronionych siedlisk i gatunków na tych obszarach. Powyższe niezbędne jest dla wprowadzenia wymagań i ograniczeń warunkami korzystania z wód zlewni we właściwych lokalizacjach (JCWP, fragment JCWP).

Przedmiotowe analizy zostaną wykonane na etapie opracowania dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych na obszarach chronionych i uszczegółowione w trakcie formułowania zapisów projektu rozporządzenia wprowadzającego warunki korzystania z wód zlewni Ropy.

3. Analiza dokumentów strategicznych

W ramach analizy dokumentów strategicznych na poziomie kraju, województw i gmin, dokonano przeglądu celów ochrony środowiska, które z uwagi na charakter (przedmiot i zakres działań koniecznych do podjęcia dla ich osiągnięcia) mogą być wymagane do uwzględnienia w projekcie rozporządzenia wprowadzającego warunki korzystania z wód zlewni. Wzięto przy tym pod uwagę delegację ustawową do opracowania przez dyrektora rzgw warunków korzystania z wód regionów wodnych i zlewni (art. 115 i 116 ustawy Prawo wodne) oraz zapisy Rozporządzenia nr 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły. Wskazano również cele, które są powiązane z gospodarką wodną, jednak z uwagi na zakres którego dotyczą, nie mogą stanowić przedmiotu regulacji warunkami korzystania z wód zlewni.

3.1. Dokumenty strategiczne na poziomie kraju

Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły, Program Wodno - Środowiskowy Kraju

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne (Dz. U. 2005 nr 239 poz. 2019 ze zm.) - Program wodno-środowiskowy kraju (PWŚK) oraz Plany gospodarowania wodami (PGW) są podstawowymi dokumentami planistycznymi, które kierunkują i wspierają proces osiągania celów środowiskowych we wszystkich obszarach dorzeczy w Polsce. PGW stanowią więc fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W ramach tych dokumentów wyznaczono działania mające umożliwić osiągnięcie zakładanych celów tj.: nie pogarszania stanu części wód oraz osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r. Dla wód powierzchniowych celem środowiskowym jest dobry stan ekologiczny i chemiczny, natomiast dla wód podziemnych - dobry stan chemiczny i ilościowy. Zlewnia Ropy została wskazana do opracowania warunków korzystania z wód zlewni w PWŚK, stanowiącym element PGW dla obszaru dorzecza Wisły, tym samym stanowi wypełnienie realizacji celów określonych w tych dokumentach.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja jest kluczowym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego kraju, którego celem strategicznym jest wykorzystanie przestrzeni kraju i jego różnych potencjałów rozwojowych w celu osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i sprawności państwa, ponadto spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim czasie. W ramach Koncepcji sformułowano sześć celów:

- Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski, w przestrzeni europejskiej, poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych, poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Zapisy warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły, obowiązujące również w zlewni Ropy, w zakresie ochrony zasobów wodnych (szczegółowe wymagania, wskazane priorytety i ograniczenia w korzystaniu z wód) korespondują z zapisami Koncepcji w zakresie celu dotyczącego kształtowania struktur

przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Zapisy warunków dla RW GW są zbieżne z celami Koncepcji dotyczącymi zmniejszenia obciążenia środowiskowego powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód oraz wdrażania działań mających na celu osiągnięcie, utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów.

Programy: Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych; Program wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej (tzw. Mały KPOŚK); Program wyposażenia przemysłu rolno-spożywczego o wielkości nie mniejszej niż 4000 RLM, odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód, w urzędzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) jest głównym instrumentem wdrażania w Polsce dyrektywy 91/271/EWG. Ma on na celu ochronę środowiska wodnego przed negatywnym wpływem nieoczyszczonych bądź niedostatecznie oczyszczonych ścieków. W dokumencie tym zostały oszacowane potrzeby oraz określone zostały działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

Dla terenów gmin o małym zaludnieniu został opracowany Program wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej. Program ten zawiera wykaz aglomeracji o RLM poniżej 2000, na terenie których istniała w 2004 r. sieć kanalizacji zbiorczej, które powinny być wyposażone w oczyszczalnie zapewniające odpowiednie (pełne biologiczne lub równoważne) oczyszczanie ścieków oraz systemy kanalizacji zbiorczej w terminie do końca 2015 r.

Wymagania dot. odpowiedniego poziomu oczyszczania ścieków z przemysłu rolno-spożywczego zostały wskazane w kolejnym z omawianych programów. Redukcja zanieczyszczeń biodegradowalnych poprzez wyposażenie zakładów odprowadzających ścieki powyżej 4000 RLM ma na celu poprawę stanu zasobów wodnych na obszarze kraju.

Cele ochrony środowiska zawarte w przedmiotowych programach dot. odpowiednich poziomów redukcji ładunków zanieczyszczeń, pośrednio znajdują odzwierciedlenie w zapisach rozporządzenia wprowadzającego warunki korzystania z wód w RW GW, obowiązującego również w zlewni Ropy. Warunki z założenia nie regulują zagadnień dot. infrastruktury w gospodarce ściekowej, natomiast poprzez ograniczenia dot. odprowadzania ścieków i ich wpływu na stan zasobów wodnych wymuszają inwestycje w tym zakresie.

Blueprint to Safeguard Europe's waters resources (water Blueprint)

Plan ochrony zasobów wodnych Europy

Dokument powyższy, będący Komunikatem Komisji Europejskiej, ma na celu głównie usunięcie przeszkód, utrudniających działania na rzecz ochrony zasobów wodnych Europy. Przedstawia on podsumowanie dotychczasowych doświadczeń krajów członkowskich i Komisji Europejskiej we wdrażaniu prawodawstwa europejskiego w zakresie ochrony wód. Strategia zawarta w tym dokumencie obejmuje:

poprawę wdrażania obecnej polityki wodnej UE dzięki pełnemu wykorzystaniu możliwości obecnych przepisów,

zwiększenie integracji celów polityki wodnej z innymi powiązаныmi obszarami polityki,

uzupełnienie luk w obecnych ramach, zwłaszcza w zakresie rozwiązań potrzebnych do zwiększenia efektywności wodnej.

Zapisy planu z uwagi na jego strategiczny charakter nie wprowadzają konkretnych zagadnień, które mogłyby być uwzględnione w warunkach korzystania z wód, jednak cele zawarte w planie są zbieżne z celami wprowadzenia warunków korzystania z wód regionów wodnych czy zlewni.

Polityka wodna państwa do roku 2030

W dokumencie Polityki czytamy:

Celem nadrzędnym Polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powodzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych oraz uwzględnieniu integrowania ochrony środowiska wodnego z innymi dziedzinami gospodarki kraju.

Cele strategiczne i cele operacyjne dla osiągnięcia celu nadrzędnego są następujące:

- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód oraz związanych z nimi ekosystemów:
 - Przywrócenie i utrzymanie, w możliwym zakresie, dobrego stanu i potencjału wód powierzchniowych i podziemnych, w warunkach planowanego rozwoju,
 - Redukcja dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych
 - Ograniczanie utraty retencji i jej odbudowa z wykorzystaniem zabiegów naturalnych i technicznych,

- Zapewnienie dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki:
 - Określenie rzeczywistych potrzeb wodnych ludności i gospodarki kraju dla zabezpieczenia dostępu do odpowiedniej ilości zasobów wodnych,
 - Zracjonalizowanie zaspokojenia potrzeb wodnych ludności, gospodarki kraju i środowiska z uwzględnieniem zagrożeń wynikających z niedoborów wody,
 - Wprowadzenie mechanizmów formalno-prawnych umożliwiających racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
 - Racjonalizacja zużycia wody (oszczędzanie wody),
 - Zwiększenie udziału hydroenergetyki w bilansie energetycznym kraju,
 - Poprawa standardów i rozwój śródlądowych dróg wodnych.

- Ograniczenie negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowanie ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych:
 - Wdrożenie polityki w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym,
 - Zwiększenie skuteczności ochrony ludności przed powodzią i skutkami suszy za pomocą efektywnych działań technicznych,

- Wzrost wykorzystania i podnoszenie efektywności nietechnicznych metod ograniczania skutków powodzi i suszy,
- Zwiększenie bezpieczeństwa obiektów hydrotechnicznych.
- Wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami:
 - Opracowanie i etapowe wdrożenie instytucjonalnej reformy zarządzania gospodarką wodną,
 - Rozwój instrumentów organizacyjno-prawnych i ekonomicznych zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi,
 - Stworzenie systemu edukacji w zakresie gospodarki wodnej.

Warunki korzystania z wód zgodnie z zakresem wskazanym w art. 115, ust. 1, pkt 3 mogą zawierać: ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych. Przy czym zwykłe korzystanie z wód nie podlega regulacjom w warunkach korzystania z wód.

Zatem wiele z celów wskazanych w Polityce wodnej państwa nie stanowią bezpośredniego zainteresowania autorów warunków. Zagadnienia związane z dążeniem do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu i potencjału wód oraz związanych z nimi ekosystemów, zapewnienie dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, zostały uwzględnione w warunkach korzystania z wód RW GW, tym samym obowiązują również w zlewni Ropy.

Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka Ekologiczna Państwa w odniesieniu do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi nakreśliła cele średniookresowe (do 2016 r.) jako racjonalizację gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększyć samofinansowanie gospodarki wodnej. Naczelnym wskazanym zadaniem jest dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.

W zakresie zagadnień dot. ochrony środowiska- ochrony wód, polityka wskazuje następujące cele średniookresowe:

- 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych do końca 2015 r. - w wyniku realizacji KPOŚK,
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków- cel będzie realizowany przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju. W tych dokumentach planistycznych zawarte będą między innymi informacje na temat działań, które należy podjąć w terminie do końca 2012 r.

Wskazania do opracowania warunków korzystania z wód zlewni znajdują się w Programie wodno- środowiskowym kraju, stanowiącym element Planów Gospodarowania Wodami dla obszarów dorzeczy. Wobec powyższego opracowanie

warunków korzystania z wód zlewni Ropy stanowi wypełnienie celów średniookresowych wskazanych w Polityce Ekologicznej Państwa.

Program rozwoju infrastruktury transportu wodnego śródlądowego w Polsce (część 2. Propozycja wieloletniego programu rozwoju infrastruktury transportu wodnego śródlądowego w Polsce)

Raport przedstawia projekt założeń wieloletniego programu rozwoju infrastruktury transportu wodnego śródlądowego w Polsce. Program ten określa kierunki inwestycji w infrastrukturę polskich śródlądowych dróg wodnych w celu przywrócenia im parametrów eksploatacyjnych określonych w aktualnie obowiązującej w Polsce klasyfikacji dróg wodnych, a następnie, w kolejnym etapie dostosowanie ich do wymagań określonych dla europejskich dróg wodnych sieci TEN-T. W dokumencie przedstawiono także konkretne zadania inwestycyjne oraz rozwiązania systemowe mające na celu umożliwienie wykorzystania żeglugi śródlądowej, jako elementu intermodalnego systemu transportowego. Przedstawione zostały także propozycje niezbędnych zmian legislacyjnych i organizacyjnych systemu zarządzania drogami wodnymi w Polsce [Ecorys, 2011].

Przedmiotowy program nie dotyczy zlewni rzeki Ropy, wobec powyższego jego cele nie będą analizowane podczas opracowania warunków korzystania z wód tej zlewni.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 - 2020

Cel główny strategii: Określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r.

Długookresowy cel główny działań służących rozwojowi obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa: Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju.

Dążenie do osiągnięcia celu głównego będzie realizowane poprzez działania przypisane do pięciu celów szczegółowych:

Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej;

Cel 3. Bezpieczeństwo żywnościowe;

Cel 4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego;

Cel 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Cel 5 strategii obejmuje kierunki działań, które dotyczą zagadnień związanych z zasobami wodnymi:

- Ochrona jakości wód w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
- Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,
- Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory

i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką.

Powyższe działania bezpośrednio nie mogą zostać uwzględnione w warunkach korzystania z wód zlewni z uwagi na ich charakter- możliwość regulacji zagadnień dot. bezpośredniego korzystania z wód.

Pośrednio kwestia racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych regulowana jest zapisami warunków korzystania z wód RW GW, poprzez wskazanie priorytetów w zaspokajaniu potrzeb wodnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie stanu wód i ograniczeń w korzystaniu z wód.

Projekt KLIMADA „Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu”

Cele powstania Strategicznego Planu Adaptacji (SPA) 2020:

- Wzmocnienie filaru adaptacyjnego w polityce klimatycznej,
- Zmniejszenie wrażliwości kraju na zmiany klimatyczne.
- Stworzenie warunków dla stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk związanych ze zmianami klimatu.
- Impuls dla innowacyjności.

Zakres SPA 2020 obejmuje:

- Diagnozę i scenariusze zmian klimatu,
- Wskazanie celów i kierunków działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 w odniesieniu do: gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, różnorodności biologicznej (w tym obszarów NATURA 2000), zdrowia, energetyki, budownictwa i gospodarki przestrzennej, obszarów zurbanizowanych, transportu, obszarów górskich, strefy wybrzeża,
- Wskazanie działań adaptacyjnych, w tym priorytetowych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wdrożenie oraz z podaniem wskaźników monitorowania i oceny realizacji przyjętych celów,
- Określenie ram finansowych.

Działania wskazane w gospodarce wodnej w ramach SPA 2020 podzielone na cztery grupy:

1. Działania wykorzystujące instrumenty administracyjno- prawne (jedynie częściowo stanowiące zakres opracowania warunków korzystania z wód zlewni- opisano poniżej):
 - wdrożenie zasady „użytkownik płaci” i „zanieczyszczający płaci”,
 - doskonalenie zasady partycypacji w utrzymaniu urządzeń wodnych,
 - poprawa mechanizmu uzależnienia otrzymania pozwolenia wodno- prawnego od dostępności zasobów i sprecyzowania warunków korzystania z wód zlewni - opracowanie warunków korzystania z wód stanowi wypełnienie zaplanowanych działań, jednocześnie zapisy warunków korzystania z wód dla RW GW regulują kwestie wydawania pozwoleń w zależności od dostępności zasobów wodnych,
 - silniejsze powiązanie z planowaniem przestrzennym.
2. Działania wykorzystujące instrumenty ekonomiczne (nie stanowiące zakresu opracowania warunków korzystania z wód zlewni):

- poprawa zarządzania popytem na wodę,
 - dostosowanie opłat za wodę do „rzadkości” wody w danym rejonie,
 - wzmocnienie funkcji bodźcowej opłat za wodę.
3. Działania wykorzystujące perswazję moralną (nie stanowiące zakresu opracowania warunków korzystania z wód zlewni):
- działania edukacyjne promujące oszczędzanie wody.
4. Działania techniczne (jedynie częściowo stanowiące zakres opracowania warunków korzystania z wód zlewni- opisano poniżej):
- substytucja wody o wyższej jakości wodą o niższej jakości,
 - zwiększanie „małej” i „dużej” retencji,
 - zmiany technologiczne redukujące wodochłonność,
 - relokacja użytkownika wód i realizacja działań przewidzianych programem wodno-środowiskowym kraju - opracowanie warunków korzystania z wód stanowi wypełnienie zaplanowanych w PWŚK działań, jednocześnie zapisy warunków korzystania z wód dla RW GW poprzez wskazanie priorytetów i ograniczeń regulują kwestie dostępności zasobów wodnych, tym samym wymuszając relokację użytkowników.

Wobec powyższego stwierdza się, że opracowanie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły i zlewni Ropy stanowi wypełnienie działań wskazanych w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Plany ochrony i plany zadań ochronnych (lub ich projekty) obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie

Cele środowiskowe dla obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, powinny zostać uwzględnione w warunkach korzystania z wód.

Warunkami korzystania z wód RW GW ustalono priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych:

Ustala się priorytet dla poboru wody z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi przy uwzględnieniu potrzeb wodnych ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

W związku z faktem, iż warunki korzystania z wód zlewni uszczegóławiają zapisy warunków korzystania z wód regionu wodnego, dla ustalenia elementów warunków korzystania z wód zlewni Ropy w zakresie uwarunkowań wynikających z obecności w zasięgu tej zlewni obszarów chronionych, w których przedmiotem ochrony są ekosystemy wodne i od wód zależne, wykorzystano informacje z opracowania „Ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych” oraz ustalenia planów ochrony i planów zadań ochronnych (lub ich projektów). Zestawienie dokonanych analiz i wniosków przedstawiono w Załączniku 1 do opracowania.

Zidentyfikowane cele środowiskowe dla obszarów chronionych zostaną uwzględnione w projekcie warunków korzystania z wód zlewni Ropy. Na etapie opracowania projektu

rozporządzenia wprowadzającego warunki korzystania z wód zlewni, dodatkowo dokonana zostanie szczegółowa analiza zasięgu obowiązywania w/w celów środowiskowych i koniecznych do wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z wód poprzez wskazanie JCW lub odcinków cieków.

3.2. Dokumenty strategiczne na poziomie województw

Strategie rozwoju województw

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Cele ochrony środowiska

Obszar 6 Strategii - Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne

Cel: Ochrona zasobów wodnych:

- a. ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleb,
- b. rozbudowa i utrzymanie systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacji zużycia wody.

Cel: Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych:

- a. właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną z uwzględnieniem wymagań dotyczących oceny zagrożenia i ryzyka powodziowego,
- b. zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego (budowa, modernizacja).

Cel: Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego:

- a. ochrona różnorodności biologicznej oraz zrównoważone użytkowanie jej elementów,
- b. zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i stabilności ekosystemów,
- c. przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody,
- d. ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych.

Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Cele ochrony środowiska

Cel 4 Strategii w dziedzinie Środowisko i energetyka- Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa

Priorytet 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków

Cel: Zabezpieczenie mieszkańców województwa podkarpackiego przed negatywnymi skutkami zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi oraz wynikającymi z działalności człowieka:

- budowa, rewitalizacja i modernizacja urządzeń hydrotechnicznych zapewniających ochronę bierną przed powodzią, tj.: polderów, zbiorników retencyjnych oraz wałów przeciwpowodziowych na terenach zabudowanych, na których występuje zagrożenie powodzią,
- opracowanie i realizowanie programu małej retencji na terenach województwa podkarpackiego zagrożonych powodzią,
- opracowanie i budowa systemu retencji wodnej obejmującego województwo podkarpackie z uwzględnieniem sąsiednich województw,
- odtworzenie powierzchni naturalnych terenów zalewowych i podmokłych.

Priorytet 4.2. Ochrona środowiska

Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa:

- kontynuowanie realizacji zadań zapisanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz sieci kanalizacji sanitarnej, a także wyrównywanie dysproporcji między siecią wodociągową, a kanalizacyjną,
- realizacja programów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów, gdzie jest to uzasadnione,
- wyposażanie terenów „nieaglomeracyjnych” we właściwą infrastrukturę systemową rozwiązującą problem zbierania i oczyszczania ścieków (w tym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków dla jednego lub kilku gospodarstw, szczelnych – wybieralnych zbiorników, itp.),
- dokładna ewidencja wszystkich zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z kontrolą wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z oczyszczalni,
- stały monitoring czystości wód w województwie,
- stosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz zmniejszania wodochłonności gospodarki,
- dotrzymanie zobowiązań nałożonych przez ustawodawstwo europejskie i krajowe w zakresie gospodarki wodno – ściekowej,
- wsparcie procesów i działań zachowujących różnorodność biologiczną,
- właściwie chronione siedliska cennych przyrodniczo gatunków zwierząt, roślin i grzybów, w szczególności gatunków wymagających ochrony na podstawie prawa wspólnotowego,

- właściwie chronione siedliska przyrodnicze określone w przepisach prawa,
- właściwie utrzymane i funkcjonujące różne formy ochrony przyrody,
- osiągnięcie stanów docelowych określonych w regulacjach prawnych oraz w europejskich i krajowych dokumentach dotyczących zachowania różnorodności biologicznej,
- zachowanie korytarzy ekologicznych,
- racjonalna gospodarka cennych gospodarczo zasobów oraz właściwa rekultywacja terenów przyrodniczych zdewastowanych i zdegradowanych.

Plany zagospodarowania przestrzennego województw

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego (2003 r.)

Cele ochrony środowiska

1. Zasoby wód podziemnych i powierzchniowych:

- zintegrowana ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz nadmiernym lub nieuzasadnionym zużyciem,
- skuteczna ochrona prawna, minimalizacja zużycia i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód podziemnych,
- racjonalne wykorzystanie wód geotermalnych i mineralnych,
- racjonalne kształtowanie zasobów wodnych oparte na korzystnym ekologicznie i gospodarczo zagospodarowaniu zlewni rzek.

2. Ochrona przed powodzią:

- zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,
- zwiększenie retencji powierzchniowej,
- poprawa i rozbudowa systemu regulacji cieków i infrastruktury przeciwpowodziowej.

3. Ochrona przyrody i bioróżnorodności:

- ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez zachowanie, wzbogacanie i odtwarzanie zasobów przyrody,
- kształtowanie spójnej przestrzennie małopolskiej sieci powiązań przyrodniczych uwzględniającej istniejące i projektowane obszary chronione, włączone w sieć krajową, opartej o założenia i koncepcję europejskich sieci ekologicznych;
- tworzenie warunków przestrzennych dla zapewnienia ochrony prawnej unikatowych i wybitnych walorów przyrodniczych, w tym ochrona rzek z ich otoczeniem oraz innych ciągów obszarowych mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

4. Integracja przestrzenna:

- zmniejszenie roli granicy państwa jako bariery dla rozwiązywania problemów w zakresie środowiska przyrodniczego i gospodarki wodnej.

5. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków:

- zapewnienie zaopatrzenia w wodę wysokiej jakości i odprowadzania ścieków,
- zlikwidowanie ilościowego i jakościowego deficytu wody oraz wysoka sprawność odprowadzania ścieków,
- ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, ujmowanych w celach wodociągowych, ustanawianie ich stref ochronnych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (2002 r.)

Cele ochrony środowiska

Cele polityki przestrzennej w dziedzinie środowiska naturalnego i kulturowego:

1. Efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania:

- utrzymanie trwałości i odnawialności procesów ekologicznych, stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa geologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z siedliskami.

2. Poprawa jakości życia i równoważenie rozwoju:

- podniesienie jakości wody do poziomu zgodnego z regulacjami prawa UE, ochrona i zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych o relatywnie wysokiej klasie czystości, stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę na potrzeby komunalne i przemysłowe dla kraju i województwa,
- racjonalne gospodarcze wykorzystanie zasobów naturalnych dla pozyskiwania wody, energii elektrycznej i ciepłej oraz środków terapeutycznych i leczniczych,

Cele polityki przestrzennej w dziedzinie komunikacji i infrastruktury przestrzennej:

1. Poprawa jakości życia i równoważenia rozwoju:

- dostosowanie systemów zaopatrzenia w wodę do wymagań UE,
- prawidłowa gospodarka ściekowa,
- modernizacja istniejących i tworzenie nowych systemów ochrony przeciwpowodziowej.

Programy ochrony środowiska województw

Program ochrony środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007- 2014

Cele ochrony środowiska

Cel nadrzędny:

Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Cele długoterminowe w odniesieniu do ochrony zasobów wodnych (do 2014 r.):

1. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapewnienie poprawy jakości wód oraz ochronę zasobów wodnych:

a) Właściwe zarządzanie zasobami wodnymi:

- Wdrażanie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi,
- Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacyjnego o sposobie gospodarowania zasobami wodnymi na obszarze województwa,

b) Poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych:

- Rozwój komunalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, w tym szczególnie na obszarach wiejskich,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w warunkach rozproszonej zabudowy,
- Promowanie biologicznego oczyszczania ścieków,
- Ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł punktowych: zrzuty ścieków komunalnych, przemysłowych oraz rolniczych,
- Ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rozproszonych: zanieczyszczenia z terenów zurbanizowanych i przemysłowych (np. spływy powierzchniowe zanieczyszczonych wód opadowych oraz infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych), zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego oraz zanieczyszczenia powodowane niewłaściwymi rozwiązaniami w sektorze gospodarki odpadami,
- Ochrona zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych, ograniczenie użytkowania obszarów objętych ochroną oraz poprawa zdolności samooczyszczania wód.

c) Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych:

- Zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości,
- Optymalizacja zużycia wody poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników,
- Pełna identyfikacja i instytucjonalizacja poborów wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie w zakresie poborów dla celów bytowych i rolniczych oraz eliminowanie wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i farmaceutycznym),
- Racjonalne wykorzystanie zasobów wód mineralnych: leczniczych, termalnych, solanek,
- Renaturalizacja cieków wodnych w celu poprawy bilansu wodnego z uwzględnieniem potrzeb ochrony przeciwpowodziowej i ochrony przyrody.

Cele długoterminowe w odniesieniu do środowiska przyrodniczego (do 2014 r.):

1. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu:

- Ochrona dolin rzecznych, a także potoków i mniejszych cieków wodnych, jako korytarzy migracyjnych zwierząt,
- Przywrócenie drożności rzek w celu umożliwienia wędrówki ryb,
- Ochrona gatunków rodzimych przed wyparciem przez gatunki obce.

Cele długoterminowe w odniesieniu do zagrożeń naturalnych (do 2014 r.):

- Zwiększanie retencyjności zlewni oraz poprawa stanu technicznego urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- Realizacja projektów z zakresu „małej retencji wodnej“.

Program Strategiczny Ochrona Środowiska - projekt stanowiący aktualizację POŚ na lata 2007 - 2014 i jednocześnie program strategiczny, będący wypełnieniem zapisów Planu Zarządzania Strategią Rozwoju Woj. Małopolskiego

Cele ochrony środowiska

Cel główny:

Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrona zasobów środowiska dla rozwoju Małopolski, realizowany m.in. poprzez następujące priorytety związane z zasobami wodnymi:

Priorytet 2 wg PSOŚ - Ochrona zasobów wodnych,

Priorytet 4 wg PSOŚ - Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych,

Priorytet 6 wg PSOŚ - Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego.

Po przeprowadzonej analizie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym stanu środowiska i przedsięwzięć mających istotny wpływ na poprawę stanu środowiska na najbliższe lata, wśród priorytetów ekologicznych przyjęto zagadnienia związane z poprawą stanu wód i racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi oraz ochroną przed powodzią.

Priorytet 2 - Ochrona zasobów wodnych

Celem priorytetu jest ochrona zasobów wodnych poprzez ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych, gleb oraz działania na rzecz poprawy jakości wód.

Działania:

- Ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleb,
- Utrzymanie i rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacji zużycia wody.

Priorytet 4 - Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych

Celem realizacji priorytetu jest zabezpieczenie mieszkańców Małopolski przed skutkami negatywnych zjawisk jakimi są m.in. powódź, susze.

Działania:

- Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną z uwzględnieniem wymagań dotyczących oceny zagrożenia i ryzyka powodziowego, w tym: wdrożenie systemu „małej retencji wodnej”, renaturalizacja cieków wodnych i dolin rzecznych w celu poprawy bilansu wodnego z uwzględnieniem potrzeb ochrony przeciwpowodziowej i ochrony przyrody,
- Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja „Programu ochrony przed powodzią

w dorzeczu górnej Wisły”.

Priorytet 6 - Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego.

Realizacja priorytetu ma na celu zapobieganie degradacji ekosystemów objętych przestrzenną formą ochrony, co przyczyniać się będzie do zachowania bogatej różnorodności biologicznej.

Działania:

- Przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody, w tym: Przywrócenie drożności rzek i cieków wodnych wraz z właściwym zagospodarowaniem terenów dolin rzecznych w tym ochrona istniejących naturalnych typów siedlisk (np. lasy łęgowe) wzdłuż brzegów w celu zapewnienia ciągłości ekologicznej i geomorfologicznej oraz zapobieganie nielegalnej eksploatacji żwiru rzeczno-

Program ochrony środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012- 2015 z perspektywą do 2019 r.

Cele ochrony środowiska

Cel nadrzędny: Wdrożenie polityki ekologicznej państwa na obszarze województwa, której strategicznym celem jest: „Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego”.

Realizacja powyższego planowana jest m.in. poprzez działania w ramach następujących priorytetów związanych z zasobami wodnymi:

Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych

Priorytet 2 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Priorytet 6 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów

Opis celów i głównych kierunków działań w ramach priorytetów:

Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych

Cele średniookresowe (na okres 8 lat od uchwalenia programu)

- Cel nr 1 – Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,

- Cel nr 2 – Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla województwa.

Kierunki działań:

- Zarządzanie ochroną wód i zasobami wodnymi,
- Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wody i ograniczanie emisji ze źródeł osadniczych i przemysłowych,
- Zmniejszenie i ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł powierzchniowych,
- Zaopatrzenie w wodę.

Cele krótkookresowe (na okres 4 lat od uchwalenia programu)

- Cel nr 1 - Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Cel nr 2 - Zaspokojenie potrzeb ilościowych i jakościowych na wodę przeznaczoną do celów bytowo-gospodarczych oraz rekreacyjno- turystycznych.

Kierunki działań:

- Modernizacja i rozwój infrastruktury w zakresie gospodarki ściekowej,
- Modernizacja i rozwój infrastruktury w zakresie gospodarki wodnej,
- Rozwój infrastruktury w rolnictwie, mający na celu ograniczenie zanieczyszczenia zasobów wodnych związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- Prowadzenie monitoringu wód oraz kontroli w zakresie gospodarki ściekowej,
- Tworzenie dokumentacji planistycznych (warunki korzystania z wód, przygotowanie oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez jednolite części wód, wielkości emisji stężeń substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń, dla których zostały określone środowiskowe normy jakości, opracowanie programów mających na celu przeciwdziałanie eutrofizacji wód w zbiornikach zaporowych),
- Stosowanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych,
- Ustanawianie stref ochronnych ujęć.

Priorytet 2 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Cele średniookresowe (na okres 8 lat od uchwalenia programu)

Cel nr 1 - Minimalizowanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych, zapobieganie poważnym awariom oraz dostęp do wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Kierunki działań:

- Ochrona przeciwpowodziowa, przeciwdziałanie skutkom suszy - zarządzanie zasobami wodnymi, zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód niezbędnych dla ludności i gospodarki, retencję i ochronę przed powodzią, właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych.

Cele krótkookresowe (na okres 4 lat od uchwalenia programu)

- Cel nr 1 - Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód i retencja (sukcesywnie).
- Cel nr 2 - Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego (sukcesywnie).

Kierunki działań:

- Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe i przeciwdziałanie skutkom suszy: realizacja „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”; realizacja przedsięwzięć zgodnie z projektami „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” i „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie możliwości retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie”.

Priorytet 6 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów

Cele średniookresowe (na okres 8 lat od uchwalenia programu)

- Cel nr 1 - Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej.
- Cel nr 2 – Przywracanie drożności lądowych i wodnych korytarzy ekologicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji w regionie.

Kierunki działań:

- doskonalenie systemu obszarów chronionych w celu stworzenia wewnętrznej spójności wojewódzkiego systemu obszarów chronionych i wzmocnienia ciągłości oraz spójności przestrzennej z systemem województw i państw sąsiednich);
- prowadzenia czynnej ochrony na obszarach objętych powierzchniowymi formami ochrony przyrody, a także zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000;
- wyznaczenie lądowych i wodnych korytarzy migracyjnych i zapewnianie ich drożności.

Cele krótkookresowe (na okres 4 lat od uchwalenia programu)

- Cel nr 1 - Realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody.
- Cel nr 2 - Opracowanie planów ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszaru Natura 2000 Bieszczady, planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, a także metod ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które są zagrożone.

Działania w zakresie ochrony przyrody oraz różnorodności biologicznej i krajobrazowej mają w większości charakter pozainwestycyjny i prowadzone są w sposób ciągły.

Sposób uwzględnienia celów wojewódzkich dokumentów strategicznych (strategie rozwoju, plany zagospodarowania przestrzennego, programy ochrony środowiska) w projekcie warunków korzystania z wód zlewni Ropy

Wskazane w opisanych dokumentach strategicznych na poziomie województw cele środowiskowe, można zgrupować w cztery główne zagadnienia:

- ochrona ilości i zwiększenie dostępności zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi (powódź i susza) poprzez zwiększenie retencji zlewni i realizację innych działań, tj. budowa obwałowań, naturalizacja cieków, wdrożenie systemów wczesnego wykrywania i ostrzegania.
- ochrona bioróżnorodności, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów prawnie chronionych.

Dążenie do osiągnięcia założonych celów środowiskowych wymaga wdrożenia szeregu działań technicznych i nietechnicznych. Poniżej dokonano analizy możliwości/konieczności uwzględnienia wskazanych celów w projekcie warunków korzystania z wód zlewni Ropy.

Cel: Ochrona ilości i zwiększenie dostępności zasobów wód powierzchniowych i podziemnych

Cel ten został już uregulowany w dokumencie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (RW GW) m. in. poprzez wprowadzenie priorytetów w zaspokajaniu potrzeb wodnych:

§ 12 - Ustala się priorytet dla poboru wody z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi przy uwzględnieniu potrzeb wodnych ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Nie planuje się zmiany priorytetów w tym zakresie w zlewni Ropy.

Jednocześnie warunki korzystania z wód RW GW wprowadziły szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód i ograniczenia w korzystaniu z wód, które będą obowiązywać we wskazanym zakresie również w zlewni Ropy:

§ 5, ust. 1 - W celu zapewnienia równowagi pomiędzy poborem wód powierzchniowych, a ochroną wód i środowiska związanego z ich zasobami, pobór tych wód może być realizowany pod warunkiem zachowania przepływu nienaruszalnego bezpośrednio poniżej ujęcia, niepowodowania istotnych zmian reżimu hydrologicznego, uwzględniającego przyrost przepływu w obrębie zlewni oraz pod warunkiem braku negatywnego wpływu na sposób użytkowania jakiegokolwiek jednolitej części wód powierzchniowych.

§ 14, ust 1 - Dopuszczalna wielkość poboru wód podziemnych i powierzchniowych musi wynikać z uzasadnionego zapotrzebowania na wodę.

ust. 2 - Wielkość maksymalnego rocznego poboru wody musi wynikać z wielkości średniego dobowego poboru, uwzględniającego nierównomierności poboru wody w poszczególnych godzinach.

ust. 3 - Zakres zamierzonego korzystania z wód podziemnych i powierzchniowych, wymaga uwzględnienia w szczególności:

1) informacji dotyczących uzasadnionego zapotrzebowania na wodę, obejmujących takie elementy jak:

- a) analizę wielkości rzeczywistego wykorzystania wody w poprzednim okresie;*
- b) analizę udokumentowanych potrzeb w zakresie rezerw wody;*

2) informacji dotyczących braku możliwości wykorzystania wód powierzchniowych - w przypadku poboru wód podziemnych na potrzeby inne niż:

- a) do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe;*
- b) do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych.*

§ 15 - Pobór wód podziemnych jest możliwy do wielkości ustalonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych w dokumentacji hydrogeologicznej.

Inne wskazywane działania w dokumentach strategicznych np. rozwoju i modernizacji infrastruktury wodociągowej, działania dot. zmniejszenia wodochłonności w procesach

produkcyjnych, nie mogą być przedmiotem warunków korzystania z wód zlewni, jednak przytoczone wymagania, priorytety i ograniczenia w zakresie korzystania z wód pośrednio wymuszają ich wdrażanie.

Cel: Ochrona jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych

Cel ten również został uregulowany w sposób wystarczający w dokumencie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (RW GW) poprzez wprowadzenie szeregu ograniczeń w korzystaniu z wód:

§ 16 ust. 1 - Wprowadzanie ścieków do wód jest możliwe, jeżeli wprowadzany ładunek zanieczyszczeń, odniesiony do przepływu o gwarancji wystąpienia 90 % (Qgw90%), nie spowoduje pogorszenia elementów stanu fizykochemicznego i biologicznego w żadnej jednolitej części wód powierzchniowych, w stopniu pogarszającym klasyfikację jednolitej części wód powierzchniowych, prowadzoną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

ust. 2 - Wprowadzanie do wód ścieków o wartościach wyższych niż najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określone w stosownych przepisach nie jest możliwe, jeżeli odbiornikiem jest jednolita część wód powierzchniowych zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych wymieniona w wykazie jednolitych części wód powierzchniowych zagrożonych stanowiącym załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 17 - Wprowadza się ograniczenia w korzystaniu z wód, polegające na zakazie:

- 1) wprowadzania do ziemi ścieków przemysłowych zawierających substancje priorytetowe lub substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego;*
- 2) wprowadzania do ziemi ścieków, z wyłączeniem wód opadowych i roztopowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c ustawy Prawo wodne:*
 - a) na obszarze występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego wieku triasowego;*
 - b) na obszarze aglomeracji, o których mowa w art. 43 ustawy Prawo wodne;*
 - c) w odległości mniejszej niż 100 m od linii wyznaczonej rzędną maksymalnego piętrzenia zbiornika wodnego;*
- 3) rolniczego wykorzystania ścieków i osadów ściekowych w odległości mniejszej niż 100 metrów od linii wyznaczonej rzędną maksymalnego piętrzenia zbiornika wodnego;*

§ 18 - Wprowadzanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do odbiornika jest możliwe pod warunkiem wykazania, że wprowadzany ładunek zanieczyszczeń nie spowoduje pogorszenia stanu chemicznego obszaru żadnej jednolitej części wód powierzchniowych.

Powyższe uregulowania z uwagi na ich obowiązywanie w regionie wodnym Górnej Wisły, funkcjonują także w zlewni Ropy. W związku z tym nie ma konieczności wprowadzania dodatkowych ograniczeń w tym zakresie warunkami korzystania z wód zlewni.

Inne wskazywane działania w dokumentach strategicznych dot. rozwoju infrastruktury związanej z oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków nie mogą być przedmiotem warunków korzystania z wód zlewni, jednak przytoczone ograniczenia w zakresie korzystania z wód wymagają ich wdrożenia, dla spełnienia norm jakościowych w zakresie odprowadzania ścieków.

Cel: Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi (powódź i susza) poprzez zwiększenie retencji zlewni i realizację innych działań, tj. budowa obwałowań, naturalizacja cieków, wdrożenie systemów wczesnego wykrywania i ostrzegania

Działania wskazywane w dokumentach strategicznych dla osiągnięcia powyższego celu to przede wszystkim realizacja zabudowy hydrotechnicznej (zbiorniki retencyjne, obwałowania), naturalizacja cieków oraz inne działania o charakterze nietechnicznym. Kwestie zabudowy i zmiany reżimu hydrologicznego cieków zostały uregulowane w warunkach dla RW GW, w zakresie wykonywania budowlu piętrzących:

§ 19, ust. 1 - Wykonanie budowlu piętrzącej w korycie cieku, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 1 (ciek lub jego odcinki, dla których konieczne jest zachowanie możliwości migracji ryb dwuśrodowiskowych), wymaga wyposażenia tej budowlu w urządzenia wodne zapewniające migrację charakterystycznych gatunków ryb dwuśrodowiskowych oraz występujących tam gatunków ryb charakterystycznych dla danej krainy rybnej (chyba, że konstrukcja budowlu zapewnia przy przepływie średnim niskim (SNQ) utrzymanie takiej migracji).

ust. 2 - Wykonanie budowlu piętrzącej w korycie cieku, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 2 (pozostałe cieki lub ich odcinki istotne dla populacji ryb potamodromicznych), o ile jest to uzasadnione potrzebami występujących tam gatunków ryb charakterystycznych dla danej krainy rybnej, wymaga wyposażenia tej budowlu w urządzenia wodne zapewniające ich migrację (chyba, że konstrukcja budowlu zapewnia przy przepływie średnim niskim (SNQ) utrzymanie takiej migracji).

§ 20 - Wprowadza się ograniczenia w zabudowie potoków górskich, poprzez zakaz stosowania rozwiązań opartych na przekrojach kołowych lub wielootworowych.

Możliwość realizacji inwestycji związanych z zabudową hydrotechniczną lub inwestycji mogących mieć wpływ na stan zasobów wodnych w obszarze dorzecza Wisły do końca 2021 r., podlega obecnie analizie w ramach opracowania MasterPlanu dla obszaru dorzecza Wisły. Dokument ten będzie uzupełnieniem Planu Gospodarowania Wodami dla obszaru dorzecza Wisły w zakresie oceny możliwości realizacji przedmiotowych inwestycji, uwzględniającej analizę odstępstw wskazanych w art. 4.4, 4.5 i 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Dlatego stwierdza się, że wprowadzone warunkami korzystania z wód RW GW zapisy regulujące kwestie wymagań w odniesieniu do wykonania budowlu piętrzących w zestawieniu z wynikami opracowania MasterPlanu będą kompleksowo regulować kwestie działań hydrotechnicznych w zlewni Ropy.

Cel: Ochrona bioróżnorodności, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów prawnie chronionych

Działania wskazywane dla osiągnięcia powyższego celu ukierunkowane są na zrównoważone użytkowanie elementów przyrody, przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody, ochronę, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych, zachowanie korytarzy ekologicznych.

Zapisy dot. tych kwestii w dokumentach strategicznych są dość ogólne, nakreślające jedynie kierunki działań, natomiast ich uwzględnienie w warunkach korzystania z wód zlewni wymaga dogłębnej analizy występowania obszarów cennych przyrodniczo, w których przedmioty ochrony zależne są od stanu zasobów wodnych, a jednocześnie skrupulatnej lokalizacji chronionych siedlisk i gatunków na tych obszarach. Powyższe niezbędne jest dla wprowadzenia wymagań i ograniczeń warunkami korzystania z wód

zlewni we właściwych lokalizacjach (JCW, fragment JCW).

Przedmiotowe analizy zostaną wykonane na etapie opracowania dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych na obszarach chronionych.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego 2010

Cele ochrony środowiska

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami oraz Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego, przyjęto następujące cele główne:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów w stosunku do tempa wzrostu gospodarczego regionu,
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku, w tym recyklingu,
- prowadzenie zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska i normami europejskimi systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zmniejszenie strumienia odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych, kierowanych na składowiska,
- wyeliminowanie procederu nielegalnego składowania i zagospodarowywania odpadów,
- zapewnienie wiarygodnego i obszernego monitoringu pozwalającego na diagnozowanie potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami w województwie.

Powyższe cele w gospodarce odpadami służą ograniczeniu wpływu tego sektora gospodarki na stan środowiska, w tym na zasoby wodne poprzez ograniczenie zagrożenia zanieczyszczenia zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Wg ustaleń Prognozy wpływu na środowisko projektu Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego 2010, realizacja założeń programu spowoduje „ograniczenie stopnia eutrofizacji i toksycznego skażenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku objęcia zorganizowaną zbiórką całego strumienia odpadów komunalnych i komunalnopodobnych, ograniczenia udziału odpadów komunalnych biodegradowalnych składowanych na składowiskach w 2010 do poziomu 75% w stosunku do roku 1995 oraz do poziomu 35% w 2020 roku, zaprzestania składowania odpadów niebezpiecznych, wzrost poziomu odzyskiwanych surowców wtórnych do poziomu 10% całkowitego strumienia zebranych odpadów komunalnych w roku 2010 i 20% w 2018 roku.”

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podkarpackiego (2012)

Cele ochrony środowiska

Przyjęto następujące cele główne w gospodarce odpadami na obszarze województwa:

- Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów.
- Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych i budowlanych wszystkich mieszkańców województwa.
- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- W odniesieniu do grup odpadów niebezpiecznych- podniesienie efektywności

selektywnego zbierania poszczególnych grup odpadów lub utrzymanie obecnego poziomu odzysku jeśli jest on zgodny z wymogami unijnymi.

Wg ustaleń Prognozy wpływu na środowisko projektu planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego:

“Realizacja kierunków działań przewidzianych w projekcie WPGO generalnie będzie miała korzystny wpływ na środowisko (wdrożenie systemów gospodarki odpadami, selektywna zbiórka odpadów, likwidacja składowisk niespełniających wymogów prawnych). Niekorzystne oddziaływania na środowisko wystąpią głównie na etapie realizacji poszczególnych instalacji, ale też mogą wystąpić na etapie ich funkcjonowania. Zasięg tych oddziaływań będzie miał charakter lokalny i ograniczy się do terenów bezpośrednio sąsiadujących z poszczególnymi instalacjami.”

Sposób uwzględnienia celów dokumentów wojewódzkich planów gospodarki odpadami w projekcie warunków korzystania z wód zlewni Ropy

PGO jest dokumentem, którego cele i wdrażane dla osiągnięcia tych celów działania nie mogą zostać uwzględnione w dokumencie warunków korzystania z wód zlewni, natomiast wpłyną one pozytywnie na osiągnięcie celów środowiskowych ustalonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, pod warunkiem prawidłowej realizacji zaplanowanych działań, zwłaszcza w zakresie budowy nowych obiektów składowania odpadów lub związanych z gospodarką odpadami (sortownie, kompostownie, itp.).

3.3. Dokumenty strategiczne na poziomie gmin

Cele ochrony środowiska i następstwa wynikające z kierunków działań wskazanych w dokumentach strategicznych na poziomie gmin zdecydowano się przedstawić zbiorczo wg podziału ze względu na rodzaj dokumentu:

- strategie rozwoju gmin,
- studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego gmin,
- programy ochrony środowiska gmin.

Decyzję powyższą podjęto z uwagi na uzyskane wnioski po dokonaniu przeglądu dokumentów dla poszczególnych gmin w zasięgu obszaru zlewni Ropy. Dokumenty te zawierają zbieżne cele i kierunki działań, zgodne z dokumentami wyższego szczebla (wojewódzkimi i krajowymi), co jest zgodne z wymaganiami prawa i logiką planowania strategicznego.

Strategie rozwoju gmin

Na podstawie dokonanej analizy zapisów w strategiach rozwoju gmin na obszarze zlewni Ropy, można wymienić kilka głównych celów rozwojowych (w zakresach mogących mieć wpływ na zapisy warunków korzystania z wód zlewni) wskazywanych przez gminy:

- rozwój turystyki w oparciu o walory obszaru gminy, w tym agroturystyki,
- rozwój przedsiębiorczości w gminie ze szczególnym naciskiem na drobną przedsiębiorczość i rzemiosła,
- rozwój rolnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa ekologicznego,
- rozbudowa infrastruktury technicznej w gminie w celu zapewnienia ochrony środowiska oraz polepszenia życia mieszkańców (kanalizacja, oczyszczalnie, wodociągi, gospodarka odpadami).

Powyższe ukierunkowania rozwoju związane są ściśle z występującymi w gminach uwarunkowaniami naturalnymi, tj.: położenie, atrakcyjność turystyczna obszaru, brak dużych ośrodków przemysłowych.

Wskazane obszary rozwoju świadczą o uwzględnianiu przez samorządy gminne potrzeb zrównoważonego rozwoju poprzez zawarcie obok kierunków stricte rozwojowych również aspektów związanych z rozwojem infrastruktury służącej ochronie środowiska (budowa kanalizacji, oczyszczalni ścieków, wodociągów). Rozpatrywanie ukierunkowań rozwoju gmin w kontekście planowanego sporządzenia warunków korzystania z wód zlewni Ropy wymaga podkreślenia planowanego w każdej strategii: rozwoju turystyki oraz rozwoju przedsiębiorczości. Te dwa kierunki mogą wiązać się ze spodziewanym wzrostem presji na stan zasobów wodnych w zlewni.

Zagadnienie możliwego wzrostu zapotrzebowania na wodę (z uwagi na rozwój przedsiębiorczości) zostało już uregulowane w dokumencie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (RW GW) poprzez wprowadzenie priorytetów w zaspokajaniu potrzeb wodnych:

§ 12 - Ustala się priorytet dla poboru wody z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi przy uwzględnieniu potrzeb wodnych ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Nie planuje się zmiany priorytetów w tym zakresie w zlewni Ropy.

Jednocześnie warunki korzystania z wód RW GW wprowadziły szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód i ograniczenia w korzystaniu z wód, które będą obowiązywać we wskazanym zakresie również w zlewni Ropy:

§ 5, ust. 1 - W celu zapewnienia równowagi pomiędzy poborem wód powierzchniowych, a ochroną wód i środowiska związanego z ich zasobami, pobór tych wód może być realizowany pod warunkiem zachowania przepływu nienaruszalnego bezpośrednio poniżej ujęcia, niepowodowania istotnych zmian reżimu hydrologicznego, uwzględniającego przyrost przepływu w obrębie zlewni oraz pod warunkiem braku negatywnego wpływu na sposób użytkowania jakiegokolwiek jednolitej części wód powierzchniowych.

§ 15 - Pobór wód podziemnych jest możliwy do wielkości ustalonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych w dokumentacji hydrogeologicznej.

§ 14, ust. 3 - Zakres zamierzonego korzystania z wód podziemnych i powierzchniowych, wymaga uwzględnienia w szczególności:

2) informacji dotyczących braku możliwości wykorzystania wód powierzchniowych - w przypadku poboru wód podziemnych na potrzeby inne niż:

a) do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe;

b) do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych.

Zagadnienie spodziewanego wzrostu ilości odprowadzanych ścieków komunalnych i przemysłowych w zlewni zostało już uregulowane w dokumencie warunków korzystania z wód RW GW poprzez wprowadzenie szeregu ograniczeń w korzystaniu z wód:

§ 16 1. Wprowadzanie ścieków do wód jest możliwe, jeżeli wprowadzany ładunek zanieczyszczeń, odniesiony do przepływu o gwarancji wystąpienia 90 % (Qgw90%), nie spowoduje pogorszenia elementów stanu fizykochemicznego i biologicznego w żadnej jednolitej części wód powierzchniowych, w stopniu pogarszającym klasyfikację jednolitej części wód powierzchniowych, prowadzoną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Wprowadzanie do wód ścieków o wartościach wyższych niż najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określone w stosownych przepisach nie jest możliwe, jeżeli odbiornikiem jest jednolita część wód powierzchniowych zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych wymieniona w wykazie jednolitych części wód powierzchniowych zagrożonych stanowiącym załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 17 Wprowadza się ograniczenia w korzystaniu z wód, polegające na zakazie:

- 3) wprowadzania do ziemi ścieków przemysłowych zawierających substancje priorytetowe lub substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego;*
- 4) wprowadzania do ziemi ścieków, z wyłączeniem wód opadowych i roztopowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c ustawy Prawo wodne:
 - d) na obszarze występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego wieku triasowego;*
 - e) na obszarze aglomeracji, o których mowa w art. 43 ustawy Prawo wodne;*
 - f) w odległości mniejszej niż 100 m od linii wyznaczonej rzędną maksymalnego piętrzenia zbiornika wodnego;**
- 3) rolniczego wykorzystania ścieków i osadów ściekowych w odległości mniejszej niż 100 metrów od linii wyznaczonej rzędną maksymalnego piętrzenia zbiornika wodnego;*

§ 18 Wprowadzanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do odbiornika jest możliwe pod warunkiem wykazania, że wprowadzany ładunek zanieczyszczeń nie spowoduje pogorszenia stanu chemicznego obszaru żadnej jednolitej części wód powierzchniowych.

Powyższe uregulowania z uwagi na ich obowiązywanie w regionie wodnym Górnej Wisły, funkcjonują także w zlewni Ropy. W związku z tym nie ma konieczności wprowadzania dodatkowych ograniczeń w tym zakresie warunkami korzystania z wód zlewni.

Zagadnienie rozwoju turystyki, może wiązać się ze wzrostem zainteresowania w zakresie rekreacyjnego korzystania z wód. Należy podkreślić, że warunki korzystania z wód mogą dotyczyć zagadnień wskazanych w ustawowym zakresie wprowadzanych ograniczeń (Art. 115, ust. 1, pkt 3): ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych. Przy czym zwykłe korzystanie z wód nie podlega regulacjom w warunkach korzystania z wód.

Z rozwojem turystyki i rekreacyjnym korzystaniem z wód może wiązać się również zagadnienie wzmożonego zapotrzebowania na wodę (uregulowane zapisami warunków korzystania z wód RW GW - opis powyżej) oraz piętrzenia wód (konieczność piętrzenia dla umożliwienia poboru wód do napełniania stawów rekreacyjnych, basenów, itp.). Kwestie zabudowy i zmiany reżimu hydrologicznego cieków zostały również

uregulowane w warunkach dla RW GW, w zakresie wykonywania budowli piętrzących (§ 19).

Ewentualne obostrzenia dot. korzystania z wód w zakresie poborów wód, odprowadzania ścieków i wykonywania zabudowy cieków w ramach warunków korzystania z wód w zlewni Ropy, w odniesieniu do JCW z dodatkowymi obostrzeniami w zakresie celów środowiskowych, będą analizowane w części opracowania dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych na obszarach chronionych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Dokumenty studium i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych gmin w zlewni Ropy wskazują wiele kierunków zagospodarowania przestrzennego, jednak z uwagi na obecność w przedmiotowych dokumentach zbieżnych ukierunkowań zagospodarowania obszarów gmin, mogących mieć wpływ na stan zasobów wodnych w zlewni, zdecydowano się je przedstawić łącznie.

Poniżej zestawiono główne kierunki w zagospodarowaniu przestrzennym, powtarzające się w dokumentach dla poszczególnych gmin, mogące wpłynąć na stan zasobów wodnych (z tych względów powinny zostać przeanalizowane w trakcie opracowania warunków korzystania z wód zlewni, jednak nie wszystkie wskazane zagadnienia mogą być przedmiotem ograniczeń wskazywanych w zlewni):

- Rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym letniskowego (planowany rozwój turystyczny gmin); rozwój budownictwa społecznego (związanego z planowanym rozwojem przedsiębiorczości),
- Wspieranie rozwoju usług i małej przedsiębiorczości,
- Restrukturyzacja i umiarkowana intensyfikacja produkcji rolnej w kierunku tworzenia wyspecjalizowanych i efektywnie działających gospodarstw rolnych, w tym gospodarstw ekologicznych,
- Rozwój turystyki - zagospodarowanie dla celów rekreacji terenów wyłączonych z produkcji rolnej, zwłaszcza w korytarzach ekologicznych i przy wodach otwartych; dbałość o obecne walory środowiska przyrodniczego, m.in. poprzez zadrzewienia, dolesienia,
- Rozbudowa infrastruktury społecznej i technicznej- w tym rozbudowa systemów kanalizacji i wodociągów, modernizacja systemu gospodarki odpadami, rozbudowa sieci drogowej,
- Dbłość o ład przestrzenny i walory środowiska naturalnego.

Przedstawione planowane ukierunkowania w planowaniu przestrzennym gmin zbieżne są z zagadnieniami rozwoju wskazanymi w ramach strategii rozwoju gmin w zlewni. Tym samym wpływ planowanych działań będzie mógł powodować te same potencjalne rodzaje oddziaływań na stan zasobów wodnych, tj.:

- zwiększenie zapotrzebowania na wodę,
- zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków,
- rekreacyjne korzystanie z wód,
- budowa urządzeń piętrzących wodę.

Ograniczenia w zakresie korzystania z wód w postaci poborów wód, odprowadzania ścieków i zabudowy cieków zostały wprowadzone zapisami warunków korzystania z wód RW GW. Ewentualne uszczegółowienie wymagań w tym zakresie zostanie przeanalizowane w części niniejszej pracy dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód

zależnych na obszarach chronionych.

Rekreacyjne korzystanie z wód (rozumiane jako zwykle korzystanie z wód) oraz zagadnienia nie związane z korzystaniem z wód, nie podlegają regulacji w zakresie warunków korzystania z wód.

Programy ochrony środowiska gmin i powiatów

Programy ochrony środowiska dla samorządów gminnych i powiatowych w zlewni Ropy, podobnie jak w przypadku poprzednich dokumentów strategicznych, zawierają zbieżne cele ochrony środowiska i działania ukierunkowane na osiągnięcie tych celów.

Poniżej przedstawiono główne grupy celów i działań, mogących stanowić przedmiot analiz w kontekście potrzeby opracowania dokumentu warunków korzystania z wód zlewni Ropy.

Cele ochrony środowiska:

- Racjonalizacja wykorzystania i ochrona jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody.

Kierunki działań dla osiągnięcia zakładanych celów:

- działania inwestycyjne w zakresie zaopatrzenia w wodę - budowa i modernizacja sieci wodociągowych, modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej - budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, budowa grupowych oczyszczalni ścieków, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (tam gdzie z uwagi na uwarunkowania jest to wskazane),
- wprowadzanie programów racjonalnej gospodarki wodno- ściekowej w zakładach przemysłowych,
- realizacja zbiorników retencyjnych,
- zmniejszenie wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych,
- ochrona przed nielegalnym pozyskiwaniem żwiru i otoczków z koryt rzecznych,
- przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych.

Ograniczenia w zakresie korzystania z wód w postaci poborów wód, odprowadzania ścieków i zabudowy cieków zostały wprowadzone zapisami warunków korzystania z wód RW GW. Ewentualne uszczegółowienie wymagań w tym zakresie, np. poprzez wprowadzenie dodatkowych ograniczeń na obszarach występowania siedlisk bądź gatunków zależnych od wód, dla których utrzymanie lub osiągnięcie pożądanego stanu wymaga ograniczenia presji antropogenicznych związanych z użytkowaniem zasobów wodnych, zostanie przeanalizowane w części niniejszej pracy dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych na obszarach chronionych.

Pojawiające się w programach ochrony środowiska zaganienie dot. ochrony przed nielegalnym pozyskiwaniem żwiru i otoczków z koryt rzecznych (np. Program ochrony środowiska dla Związku Gmin Dorzecza Wisłoki), zostało uwzględnione w warunkach korzystania z wód RW GW:

§ 22. 1 - Zakazuje się wydobywania z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w ilości zagrażającej zachowaniu równowagi hydrodynamicznej cieku oraz w sposób mogący powodować pogorszenie stanu wód oraz ekosystemów lądowych

bezpośrednio zależnych od wód.

2. Wydobywanie z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów jest możliwe pod warunkiem przedstawienia analizy, która wykaże i uzasadni zachowanie równowagi hydrodynamicznej cieku, brak zagrożenia dla stanu wód oraz ekosystemów lądowych bezpośrednio zależnych od wód.

3. Analiza równowagi hydrodynamicznej cieku, o której mowa w ust. 2, powinna obejmować w szczególności takie elementy, jak:

1) moc strumienia,

2) naprężenia styczne,

3) transport rumowiska (z uwzględnieniem elementów kształtujących ten transport w zlewni),

4) określenie prognozy morfologicznych, hydraulicznych i ekologicznych skutków eksploatacji w miejscu poboru oraz powyżej i poniżej miejsca poboru,

5) propozycje monitorowania skutków środowiskowych będących wynikiem wydobywania z rzeki kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów.

4. Wydobywanie z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów wymaga określenia sposobu prowadzenia monitoringu w zakresie obętości wydobywanego osadu, zmian morfologii koryta oraz warunków ekologicznych w cieku.

Powyższe szczegółowe ograniczenia obowiązujące również w zlewni Ropy, w połączeniu z zapisami zawartymi w ustawie Prawo wodne (art. 34 i 37) stanowią wystarczające regulacje w zakresie ochrony przed nielegalnym pozyskiwaniem żwiru i otoczków z koryt rzecznych.

Zagadnienia nie związane bezpośrednio z korzystaniem z wód, nie podlegają regulacji w zakresie warunków korzystania z wód zlewni, jednak wprowadzone warunkami dla RW GW ograniczenia dot. poborów wód i odprowadzania ścieków pośrednio "wymuszają" wdrażanie tych działań i tym samym przybliżają do osiągnięcia zakładanych celów ochrony środowiska wskazanych w gminnych i powiatowych programach ochrony środowiska.